

Retningslinje: RL3335	Innleggelse / transport av psykiatriske pasienter	
Utarbeidet av		Dato [dato]
Godkjent av	For Kommune:	Dato [dato]
	For psykisk helse og rus:	Dato [dato]
	For prehospital enhet: Pål Madsen	Dato [dato]
Gyldig for	Helgelandssykehuset HF, kommunehelsetjenesten, og fastleger på Helgeland	Versjon: [nr.]

Hensikt:

Å sikre behandling og rask transport til riktig behandlingsnivå for psykiatriske pasienter.

Omfang:

Vakthavende overlege/LIS-lege i AAT, AMK, og ambulansetjenesten, fastleger, og kommunal legevakt.

Beskrivelse:**Bakgrunn:**

Helgelandssykehuset har ansvar for ambulanse og syketransport av psykiatriske pasienter. Helgelandssykehuset har psykiatrisk vaktjeneste:

- Ambulant akutteam kl. 08:00 -15:30
- Vaktjeneste kl. 15:30 – 23:00 hverdager og kl. 12:00 – 21:00 helg og høytid

Når det vurderes behov for innleggelse, skal innleggende lege kontakte AMK Helgeland på telefon 75076206.

AMKs oppgave:

- For rask avklaring om innleggingssted, settes innleggende lege i konferanse med vakthavende psykiatrisk overlege/LIS-lege i Helgelandssykehuset. Eventuelt kan innleggende lege /vakthavende lege settes i konferanse med forvakt NPS. Telefon forvakt AAT og vaktjenesten: 75125000.
- Dersom innleggende lege ikke har fylt ut bestillingsskjema «Transport av pasienter i akutt psykisk krise – bestillingsrutine.» skal AMK bistå med utfylling av dette.
- Sette hastegrad i henhold til Norsk indeks for medisinsk nødhjelp.
- Hvis det er behov for følge av politi, skal AMK kontakte politiets operasjonssentral for avklaring når politiet har ressurser å stille.
- AMK bestiller aktuell transport til oppdraget. Hvilken transport det er bruk for, er avklart i Bestillingsskjema fra innleggende lege/vakthavende lege i AAT.
- Ved bestilling av ambulansefly, skal AMK sette innleggende lege i konferanse med AMK Tromsø. Fremgangsmåte er beskrevet i vedlegg «transport av psykisk syke i ambulansefly med sivile ledsagere».

Vedlegg 1: Bestillingsskjema «transport av pasienter i akutt psykisk krise – Bestillingsrutine»

Vedlegg 2: Transport av psykisk syke i ambulansefly med sivile ledsagere.

Transport av person i akutt psykisk krise – bestillingsrutine

AMBULANSEBESTILLING:

Innleggende lege gjør nødvendige avklaringer og BVC checklist for bestilling av ambulanse.

Ring AMK Helgeland 750 76206

AMK setter lege i konferanse med Helgelandssykehusets vaktjeneste før transport for avklaring om innleggelse. Ved behov for transport til NPS setter AMK innleggende lege i konferanse.

AMK og innleggende lege vurderer hvilken type transportmiddel som skal benyttes.

- Taxi
- Syke transportbil
- Ambulanse
- Ambulansefly

Det etterstrebtes å starte transport innen to timer fra bestilling.

Fylle ut bistandsanmodning til politiet ved behov.

Sendes pr mail til bistand.helse.nordland@politiet.no

Varsle eller konferansekoble med politi ved behov for bistand.

Rekvirent bør være med i konferansen.

1. Informer politi om oppdraget – jfr. Nødvendige avklaringer (tabell over)
2. Gjør avtale om videre plan for oppdraget (oppmøtested, tid, TG)

Nødvendige avklaringer – fyll inn:

Akutt. el. Planlagt?
Sikker lokalisasjon av pasient?
Problemstilling: (psykose, mani, selvmordsproblematikk?)
Våpen? Ruset?
Risikovurdering av lege (BVC-score og voldshistorikk)
Samarbeider pasienten? Frivillighet forsøkt?
Behov for bistand?
Er pasient informert om vedtaket?
Er pasienten tilsett/vurdert av lege? Ev. skal lege være med ut?
Vedtaket fattet? Hvilken paragraf? Hvem har fattet vedtak?
Navn og tlf.nr. til oppdragsansvarlig lege
Barn/dyr på stedet og behov for spesielle omsorgstiltak?

BVC – Brøset Violence Checklist

BVC (JA=1, Nei=0)

Forvirret	
Irritabel	
Brautende adferd	
Verbale trusler	
Fysiske trusler	
Angrep på gjenstand	

Sum (Maks 6)

BVC gir kun ett «her og nå» bilde av situasjonen

0 Poeng: Liten eller ingen risiko for vold

1-2 poeng: Moderat risiko for vold, forebyggende tiltak bør iverksettes

3-6 Poeng: Høy risiko for vold, forholdsregler skal iverksettes og planer for hvordan møte et angrep legges

Brannvesen og ev. andre ressurser varsles / konferansekobles fra AMK dersom hendelsen er relevant, f.eks. hopp fra bro/bygning.

Frivillighet

Frivillighet skal alltid forsøkes før tvang, dvs. at pasienten skal være kontaktet og forespurt om han/hun samtykker til helsehjelp. Hvis ikke frivillighet er forsøkt, avvises oppdraget inntil det er gjort. Dette kan fravikes der det av ansvarlig lege er vurdert som åpenbart formålsløst, men da bør ansvarlig lege delta i oppdraget.

Aktuelle paragrafer

Psykisk helsevernloven:

- § 2-1 Hovedregelen om samtykke: Innleggelse på frivillig grunnlag.
- § 3-1 Legeundersøkelse: Tvungen psykisk helsevern kan ikke etableres uten at pasienten blir undersøkt av lege personlig. Hvis pasienten unndrar seg slik legeundersøkelsen kan kommunelege på eget initiativ, etter ønske fra offentlig myndighet eller fra pårørende fatte vedtak om at legeundersøkelse skal utføres. Om nødvendig kan pasienten avhentes og undersøkes med tvang.
- § 3-2 Vilkår for vedtak om tvungen observasjon: Etter legeundersøkelse etter § 3.1 kan pasienten innlegges i godkjent psykiatrisk institusjon til tvungen observasjon, i inntil 10 dager etter vilkårene i loven, for å vurdere om tvangsvilkår er oppfylt.
- § 3-3 Vilkår for vedtak om tvungen psykisk helsevern: Endelig vurdering av om tvangsvilkår er oppfylt.
- § 3-5 Hva tvungen observasjon og tvungen psykisk helsevern kan omfatte, beskriver at tvungen psykisk helsevern kan innebefatte tvungen psykisk helsevern uten opphold på institusjon, altså at pasient er i bolig/DPS, men under tvungen behandling.
- § 4-10 Overføring uten samtykke: Innebærer at psykiater, for pasient som har tvangsvedtak uten opphold på institusjon, fatter vedtak om at pasient skal overføres til døgninstitusjon. Ekstern lege (LV-/fastlege) trenger da ikke involveres i vurderingen.

Helse- og omsorgstjenesteloven:

- § 10-2 / § 10-3 Tilbakehold i institusjon uten eget samtykke og Tilbakeholdelse av gravide rusmiddelavhengige: Innebærer tvungen innleggelse og tilbakeholdelse av pasient med alvorlig rusmisbruk etter vedtak fra fylkesnemnd.

Helsepersonelloven:

- § 7 Øyeblikkelig hjelp: Helsepersonell skal straks gi den helsehjelp de evner når det må antas at hjelpen er påtrengende nødvendig, selv om pasienten motsetter seg dette (med de unntak som er nevnt i Pasient- og brukerrettighetsloven § 4-9) eller ikke er i stand til å samtykke etter gjeldende vilkår. Ved tvil om helsehjelpen er påtrengende nødvendig, skal helsepersonell foreta nødvendige undersøkelser.

BVC- Brøset Violence Checklist

Adferd	Definisjon
Forvirring	Oppfører seg åpenbart forvirret og desorientert. Kan hende pasienten ikke er orientert for tid og sted.
Irritabilitet	Pasienten blir lett irritert, tåler dårlig andres tilstedeværelse.
Støyende adferd	Er åpenbart støyende og har brautende væremåte; for eksempel slarvrer med dører, roper i stedet for å snakke osv.
Fysisk truende	Viser med tydelig kroppsspråk at hensikten er å true en annen person, for eksempel en aggressiv kroppsholdning, tar i en annen persons klær, løfter og truer med knyttet neve osv.
Verbalt truende	Ett verbalt utbrudd som er mer enn å bare heve stemmen og har til hensikt å ydmyke eller skremme en annen person.
Angrep på ting eller gjenstander	Et direkte angrep på ting eller gjenstander, og ikke en person, slår, sparker eller knuser ting osv.

Politibistand er beskrevet i Rundskriv IS-5, 2012.

- Politiloven § 2, nr.5: Politiet skal på anmodning yte andre offentlige myndigheter vern og bistand under deres tjenesteutøvelse (...)
- Det er helsepersonell som vurderer om bistand fra politiet er nødvendig.
- Som hovedregel skal helsepersonell være tilstede når bistandsoppdraget gjennomføres.

Lokal informasjon/tilpasninger

Docmap prosedyre:

Tiltakskort:

Vedlegg 2

Transport av psykisk syke i ambulansefly med sivile ledsagere

- Innleggende lege ringer AMK Helgeland for å bestille flytransport i konferanse med AMK Tromsø.
- Før innleggende lege blir satt i konferanse med AMK-Tromsø spørres AMK rekvirent om det er vurdert sivile ledsagere.
 - Her kan det komme tidlig frem at pasienten ikke er aktuell for sivil ledsagelse, AMK Helgeland setter rekvirent direkte i konferanse med AMK Tromsø.
- Hvis aktuell for sivil transport eller ikke vurdert:

